

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU CURRICULUM ȘI
EVALUARE**

Raionul

Localitatea

Instituția de învățământ

Numele, prenumele elevului

ISTORIA ROMÂNILOR ȘI UNIVERSALĂ

PRETESTARE
CICLUL LICEAL

Profil real, sport
03 aprilie 2024

Timp alocat: 180 de minute

Rechizite și materiale permise: *pix cu cerneală albastră.*

Instrucțiuni pentru candidat:

- Citește cu atenție fiecare item și efectuează operațiile solicitate.
- Lucrează independent.

Îți dorim mult succes!

Punctaj acumulat _____

SUBIECTUL I (24 de puncte)

Studiază sursele și realizează sarcinile propuse.

SURSA A.

„[...] Se presupune că aristocrația este o formă a oligarhiei, cu care se confundă, după cum ceea ce numim republică este o formă a democrației [...]. Caracterul distinctiv al primei specii de oligarhie este fixarea unui cens destul de ridicat pentru ca săracii, deși în majoritate, să nu poată ajunge la putere, aceasta fiind deschisă numai acelor care posedă venitul fixat de lege [...]. Trebuie, totuși, să spunem că dacă alegerile se fac dintre toți censitarii, instituția pare mai curând aristocratică [...].”

(Aristotel, *Politica*)

SURSA B.

„Trăim sub o rânduială politică ce nu are de râvnit legile altora; departe de a-i imita, suntem mai degrabă o pildă pentru unii. Numele său este democrația, fiindcă ocârmuirea statului nu se reazemă pe puțini, ci pe cât mai mulți, în afacerile lor personale, toți cetățenii sunt egali în fața legilor; drumul la onoruri în viața politică este deschis fiecăruia în măsura în care opinia publică îi apreciază talentele, după merit mai mult decât după clasă socială; sărăcia nu este un motiv de inferioritate în ochii cetățenilor și nu împiedică de a se face folositor statului pe oricine e în stare.”

**(Discursul lui Pericle,
din lucrarea lui Tucidide *Războiul peloponesiac*)**

Nr.	Item	Punctaj	
1	Explică, cu informații din surse, termenul <i>polis</i> . _____ _____ _____	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
2	Determină regimurile politice antice descrise în surse. <i>Sursa A:</i> _____ <i>Sursa B:</i> _____	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
3	Caracterizează, în baza sursei B și a cunoștințelor obținute anterior, regimul politic din polisul atenian. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
4	Compară dreptul de participare la viața politică din Sparta și Atena (sursele A și B). Argumentează răspunsul cu trimitere la surse. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6
		7	7
5	Exprimă-ți argumentat opinia cu privire la rolul democrației ateniene pentru societatea contemporană. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6
		7	7

SUBIECTUL al II-lea (22 de puncte)

Studiază sursa și realizează sarcinile propuse.

„[...] Cu toată împotrivirea partidului Senatului, Caesar (Iulius Cezar – n.n.) a fost ales consul. Nobilimea s-a străduit să diminueze importanța biruinței lui Caesar. Înțelegând, că de unul singur nu o va putea scoate la capăt cu Senatul, a reînnoit prietenia cu Crassus și l-a atras de partea sa pe renumitul comandant de oști Pompeius. El i-a convins, că fiecare era neputincios, iar unindu-și forțele, ei vor putea impune atât Senatului, cât și Adunării Poporului orice hotărâre. Alianța - triumvirat la început era secretă. [...] Când a luat sfârșit primul an al consulatului lui Caesar, el a plecat în Gallia. [...] Campania plănuită de Caesar trebuia să pună în umbră gloria campaniei lui Alexandru (Macedon – n.n.). Adunarea Poporului i-a încredințat conducerea Galliei Subalpine. La propunerea lui Pompeius, Caesar a obținut, de asemenea, conducerea Galliei Narbone, care era numită simplu, provincie.”

(Plutarh, *Oameni iluștri ai Romei*)

Nr.	Item	Punctaj	
1	Identifică, în sursă, doi adepți ai lui Caesar. <hr/> <hr/>	L 0 1 2	L 0 1 2
2	Selectează, din sursă, două acțiuni întreprinse de Caesar pentru întărirea puterii sale. <hr/> <hr/>	L 0 1 2	L 0 1 2
3	Determină opinia autorului despre relațiile lui Caesar cu Senatul roman. Argumentează răspunsul cu trimitere la sursă și la cunoștințele obținute anterior. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
4	Formulează o consecință a <i>campaniei lui Caesar în Gallia</i> . Argumentează răspunsul cu trimitere la un fapt istoric. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7

5	Apreciază rolul lui Iulius Cezar în istorie. Argumentează răspunsul.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6

SUBIECTUL al III-lea (19 puncte)

Studiază harta și realizează sarcinile propuse.

Nr.	Item	Punctaj	
1	Identifică un eveniment istoric, pentru care harta dată poate servi ca sursă de informare. Argumentează răspunsul cu trimitere la hartă și la cunoștințele obținute anterior.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6
		7	7

2	Determină un proces istoric, pentru care harta dată poate servi ca sursă de informare. Argumentează răspunsul cu trimitere la hartă și la cunoștințele obținute anterior.	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7
3	Formulează, în baza hărții și a cunoștințelor obținute anterior, o consecință a schimbărilor teritoriale pentru Basarabia.	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5

SUBIECTUL al IV-lea (35 de puncte)

Studiază sursele A-C.

SURSA A.

„Art. I. Sultanul recunoaște că Moldova a dat de bună voie și fără împotrivire făgăduială de supunere Imperiului Otoman;

Art. V. Hotarele Moldovei se vor păstra neatinse în toată întinderea lor;

Art. XI. Domnii neamului moldav vor fi aleși de diferite stări ale populației țării. Alegerea va fi recunoscută de Poartă, fără ca ea să se poată amesteca de a numi Domni [...]

Art. XIII. Drept toate aceste avantaje, neamul moldav nu va da Porții Otomane decât un dar anual de 4000 galbeni.”

(Din Tratatul încheiat între Petru Rareș și sultanul Soliman II, 1538)

SURSA B.

„Țara Românească și Moldova au continuat să fie guvernate de principii autohtoni, dar Poarta își atribuie mai mult dreptul de a-i numi, substituindu-se astfel dreptul dinastic și vechiul drept de alegere al boierimii.[...] Moldova și Țara Românească își pierd tot mai mult libertatea de acțiune pe plan extern. Acțiunile diplomatice ale domnilor români fie se încadrează în sistemul

